

Zala megye

A Nyugat-dunántúli megye jellegzetesen aprófalvas szerkezettel rendelkezik, a 258 települése közül tíz város. Lakosságát tekintve öt településen élnek 5000 főnél többen. A közművelődési szakfeladatok ellátása tekintetében országosan a harmadik legellátatlanabb megye, az önkormányzatok adatszolgáltatása szerint mindösszesen 54 olyan falu volt, ahol végzettséggel rendelkező szakember látta el a feladatokat. A Nemzeti Művelődési Intézet az egy éves foglalkoztatási és képzési program keretében a közösségi színtereken országosan 2000 fő foglalkoztatását, közösségi képzését vállalta. Szakmai munka koordinálását valósította meg, ezzel a kormányzati támogatással segítve az önkormányzatokat a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény, valamint a kapcsolódó 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendeletben előírtak megvalósításában. A programba való bekapcsolódással a települési önkormányzatok teljesíteni tudták a jogszabályok által meghatározott képzettségi minimumot, tekintettel arra, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet szervezésében Közművelődési és közönségkapcsolati szakember (OKJ II.) végzettséget szerezhettek a résztvevők.

A Nemzeti Művelődési Intézet 2020 novemberében elindította a

Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programját, mely országos projekt Zala megyét is erősen érintette. A települési polgármesterekkel elindult a kapcsolatok építése, a tervező munka, javaslatukat szem előtt tartva több mint 150 főt tudtunk bevonni a foglalkoztatásba, valamint öt képzési csoportot indítottunk. A csoportokat három helyszínen Zalaegerszegen a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ Apáczai Csere János Művelődési Központ tagintézményében, Nagykanizsán a Kanizsa Kulturális Központ Hevesi Sándor Művelődési Központ tagintézményében és Letenyén a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár épületében valósítottuk meg, az Intézményvezetők nyílt és őszinte együttműködésének köszönhetően.

A képzések kontakt elindulását követően a világiárvány miatt az oktatást online formában folytattuk. A kollégák az oktatással párhuzamosan műhelyfoglalkozásokon is részt vettek. A műhelyfoglalkozások kapcsolódtak a képzési anyagokhoz és az aktuális kulturális eseményekhez. A településeken megindult a közösségek újjászervezése. Már érzékelhető a közművelődési asszisztensek munkájának jótékony hatása.

Május hónapban sok szép esemény történt, 152 májusfát állítottak Zala megyében, ebből 45-öt a közművelődési kollégák

koordinálásával. Az anyák napját 59 település online, 18 település partnerszervezettel közösen és 22 település önállóan, személyesen oldották meg.

Május 15-én 10 órától – a közművelődési helyszínek újranyitására alkalmasból – a Nemzeti Művelődési Intézet tizennégy magyarországi agórával együttműködve országos megnyitó eseménysorozatot hirdetett. A közös akció központi eseménye egy, a magyarországi agórahálózatot bemutató rollup-kiállítás, mely 15 egymással megegyező példányban készült el, és az ország 15 pontján egy időben nyílt meg. A „NYITUNK” molinót megyénkben 96 település igényelte és helyezte ki a közösségi intézmény/szintér falára.

Szűkebb hazánkban Zalában, gazdag és élménydús a közművelődés a falvakban és a városokban egyaránt. Gazdagok a hagyományokat tisztelő és átörökítő események, melyek a családoknak az ünnepek örömét nyújtják.

Zalaváron a Kányavári szigetre Pünkösdi helytörténeti nordic walking sétát szerveztek. Újudvaron Pünkösdi Dalest volt, a Dalkör tavaszi és nyári dalokat adott elő 9 fő érdeklődő jelenlétében. Dióskálón a tájház ablakaira, valamint a kerítés lécei közé tűztek zöld ágakat, virágokat (bodzát, pünkösdirózsát) azért, hogy nehogy belescapjon a házba a villám. Zalaszentmártonon

a település körbejárása családias túra keretében volt. Eközben virágokat és zöld ágakat gyűjtöttek, hogy feldíszítsék a közösségi színteret. Zalakomáron vallási vonulatú volt az ünnepség, Pünkösöd ünnepe a keresztény katolikus egyházban a bérálás szentségének felvételét is magában foglalja, mellyel megerősíti a bérállkozót az Anyaszent Egyházhoz és Jézus Krisztushoz tartozását. Becsvölgye településen Pünkösöd ünnepét a Vörösszegi hegyen ünnepelték búcsúval egybekötve. Pálfiszegen a Zalai Szegek Táncegyüttes hagyományteremtő szándékkal felelevenített egy már-már feledésbe merült szokást a Pünkösdi Királynéjárást. Keménfán a résztvevők megismerkedhettek a hőkön sült perccel sütésének fortélyaiival és pünkösdi rózsát készíthettek papírból. Szentkozmadombján a csoport az Arany János utcai buszmegállóból indult, és ment végig az Arany János utcán az erdő felé a túra útvonal jelzéseit követve. Az esemény címe: Pünkösdi kirándulás a kéktúra útvonalán.

A nyár és az ősz sok csodás eseményt hozott, megteltek a lapok és az Internet a falunapok vagy családinapok továbbá a szüreti felvonulások híradásaival. Két partnerszervezetnél szakmai eseménnyel volt jelen a Megyei Igazgatóság. Nagy sikerrel és több új kolléga részvételével Kehidakustányban a Mariska udvarban zajlott az I. Zala megyei Pajtaszínház találkozása. A megyében közel 50 amatőr színjátszó csoport van, közülük jónéhány Pajtás színjátszó. A következő KFKP-s település Szécsisziget, ide „Látóútra” invitáltuk a Polgármesterek kisebb csoportját. A programon az új kollégánőt a gyakorlatban is jelesre vizsgáztattuk.

A Komatál közösségek létrehozásában is sikereket könyvelhetnek el a közművelődési asszisztensek Szijártóházán (23 év után először született gyermek, az egész falu csatlakozott a Komatál közösség-

Műhelymunka Zala megyében

hez 12 napon keresztül látták el élelemmel a családot.) Zalaváron kettő család csatlakozott a kezdeményezéshez az új kolléga aktivitásának köszönhetően, aki megszólította a védőnőt is. A méltán népszerű, történelmi múltat idéző és kulturális értékekben gazdag Őrség területéhez tartozó Kerkafalvát többszörös gyermekáldás érte az idei évben. A közel 100 fős település lelkesen fogadta a kezdeményezést: májustól augusztusig 3 családot szolgáltak ki 12 napon át jellegzetes magyaros ételekkel, felelevenítve a baráti, családi köteleket megerősítő népszokást. A negyedik család szintén Kerkafalván az elmúlt héten vette át a Komatál ajándékot. Ramocsán is sikerrel szólította meg az újszülöttelel gyarapodó családot a közművelődési kolléga.

A Közösségépítő Kultúránk Programorozatban nyáron Lakitelekre 8 alkalommal, Kápolnásnyékre 12 alkalommal összesen 719 fő jelentkezésével valósítottunk meg buszkirándulást. A Nemzeti Művelődési Intézet országos programjában helyt álltak a Zala

megyei közművelődési asszisztensek, akik személyesen is részt vettek a kiránduláson. Ekkor első alkalommal lépték át a Lakiteleken épült új székház küszöbét és járták körbe az épületet, valamint a hungarikum ligetet. A színházi élmény Lakiteleken sátorban Kápolnásnyéken pedig szabadtéren volt. Ősszel további két alkalommal összesen 66 fő részvételével tudtunk a nyárral megegyező buszkirándulást szervezni.

A településeken dolgozó közművelődési kollégák a Világhálón innen és túl felhívásra 10 pályamunkát nyújtottak be. A feltöltött videók egy-egy jógyakorlatot mutatnak be, melyek adaptálhatók. A pályaművek országos és megyei elbírálását követően a „Salla” Művelődési Központ és Könyvtár Zalalövő első helyet, a Városi Könyvtár és Művelődési-Felnőttképzési Központ Zalazentgróton a második és Muraszemenye Kultúrház-közösségi színtér a harmadik helyet érte el megyei szinten. Nyerejük, 15, 10 és 5 fő részére nemezelő szakkör indításhoz a szükséges eszközöket tartalmazó csomag.

A Kollégáknak lehetőségük volt a falvakban és a városokban elindítani egy-egy szakkört. Magyarország Kormányának és a Közösségi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzsnek köszönhetően a Nemzeti Művelődési Intézet lehetőséget kapott közel háromezer szakkör támogatására. A felhívás célja, hogy a világjárvány közösségi életet érintő hátrányos hatásait enyhítse. A felhívás első körében 2000 szakkör támogatására nyílt lehetőség.

A felhívásra egy-egy öt fős szakkör alapanyagaira és eszközeire igényt adhatott le minden közművelődési feladatellátó. A szakkörök november hónapban tudnak indulni. Az ASzakkör.hu felületen képzett szakemberek vezetik végig a foglalkozásokon a csoportokat. Az új és régi kollégák összesen 84 települést regisztráltak valamelyik

szakkör indítására. A már említett „NYITUNK” molinó akcióra is magas számban jelentkeztek a kollégák, így történt a Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért kiírásnál is.

Még a pandémia alatt elindult a www.jogyakorlaton.hu oldal, ahol a kollégák szakmai kérdésekben kaphatnak módszertani útmutatást. A kistéleplési önkormányzati rendezvények támogatásáról szóló 1513/2021. (VII. 29.) kormányhatározatban foglaltak szerinti támogatások megvalósítását is az említett felületen való pályázat benyújtásával lehetett kezdeményezni. Zala megyében 245 település élt a lehetőséggel, és nyújtott be támogatási kérelmet.

Miért is jó élni egy településen, tehetnénk fel a kérdést? Jó élni azért, mert van alkalom és esemény az együttlétekre, a tele-

pülésen megünneplik a március 15-t, mert van asszonytorna, házhoz megy a Mikulás, gyermekkacaj színesíti az idősök ünnepét és így tovább. Minden településen van érték, helyi sajátosság, ami akkor és ott sokat jelent a lakosoknak, az idősöknek és igen, át kell örökíteni az utókornak.

A Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programnak köszönhetően Zala megye települései kiváló, képzett szakemberekkel gazdagodtak, akik lelkesedésükkel és ötleteikkel segítik a település közösségeit, kulturális életét. *A program eredményét kiválóan reprezentálja a megyei szakemberellátottság növekedése az elmúlt egy évben, Zala megye településeinek mindösszesen 22%-a rendelkezett megfelelő végzettségű közművelődési szakemberrel, ami a program zárását követően 96%-ra emelkedett.*

MATYASOVSKY MARGIT Felsőfokú tanulmányait a Berzsenyi Dániel Főiskola Testnevelési és Művészeti Karán andragógia szakon végezte, majd a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karán szerzett vidékfejlesztési menedzser és marketing tanácsadó diplomát. 2013 novemberétől a Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Irodájában, később a budapesti központban a Szakmai Módszertani Főosztályon módszertani referens. 2016 augusztusától az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkárságán közművelődési szakreferens. 2018 novemberétől a Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Igazgatóságának megyei igazgatója.